

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 9ης Ιουλίου 2013

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2013 της Ισπανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ισπανίας, 2012-2016

(2013/C 217/20)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής κοινωνικής προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση νέας στρατηγικής για την απασχόληση και την ανάπτυξη, Ευρώπη 2020, βασισμένη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, η οποία εστιάζεται στους νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών

απασχόλησης των κρατών μελών⁽³⁾, οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές τόσο στις εθνικές οικονομικές πολιτικές όσο και στις πολιτικές για την απασχόληση.

- (3) Στις 29 Ιουνίου 2012, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών ενέκριναν «Σύμφωνο για την ανάπτυξη και την απασχόληση», το οποίο παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε επίπεδο κρατών μελών, ΕΕ και ευρωζώνης, με την κινητοποίηση όλων των δυνατών μηχανισμών, μέσων και πολιτικών. Έλαβαν αποφάσεις σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί στο επίπεδο των κρατών μελών, ιδίως εκφράζοντας την απόλυτη προσηλωσή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στην εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα.
- (4) Στις 10 Ιουλίου 2012, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση⁽⁴⁾ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ισπανίας για το 2012 και εξέδωσε τη γνώμη του σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ισπανίας για την περίοδο 2012-2015.
- (5) Στις 28 Νοεμβρίου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2013 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 28 Νοεμβρίου 2012, η Επιτροπή, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ισπανία ονομάζεται ως ένα από τα κράτη μέλη τα οποία θα έπρεπε να υποβληθούν σε εμπειριστατωμένη επισκόπηση.
- (6) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει συμμετάσχει δεόντως στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, και, στις 7 Φεβρουαρίου 2013, ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με την απασχόληση και τις κοινωνικές πτυχές στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2013 και ψήφισμα σχετικά με τη συμβολή στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2013.
- (7) Στις 14 Μαρτίου 2013, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για την εξασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, δημοσιονομικής εξυγίανσης και δράσης για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Υπογράμμισε την ανάγκη να επιδιωχθεί διαφοροποιημένη, φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση, να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες δανειοδότησης στην οικονομία, να προωθηθούν η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα, να καταπολεμηθούν η ανεργία και οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης και να εκσυγχρονιστεί η δημόσια διοίκηση.
- (8) Στις 10 Απριλίου 2013, η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της για την

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ Διατηρήθηκαν για το 2013 με την απόφαση 2013/208/ΕΕ του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 118 της 30.4.2013, σ. 21).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 219 της 24.7.2012, σ. 81.

Ισπανία, βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ισπανία παρουσιάζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Πιο συγκεκριμένα, τα πολύ υψηλά επίπεδα εσωτερικού και εξωτερικού χρέους εξακολουθούν να θέτουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ο τραπεζικός τομέας υποβάλλεται σε διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης και αναδιάρθρωσης, στο πλαίσιο της οποίας χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, και δημόσιο χρήμα. Δυσκαμψίες στις αγορές προϊόντων και εργασίας συμβάλλουν στην υψηλή και ανερχόμενη ανεργία και, γενικότερα, παρεμποδίζουν την προσαρμογή της οικονομίας. Μολονότι έχει αρχίσει η προσαρμογή, το μέγεθος της αναγκαίας διόρθωσης απαιτεί συνεχή και έντονη πολιτική δράση στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, στην αγορά εργασίας, στον χρηματοπιστωτικό τομέα και στον τομέα των δημόσιων οικονομικών.

- (9) Στις 30 Απριλίου 2013, η Ισπανία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2013 και το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας για την περίοδο 2012-2016. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (10) Βάσει της αξιολόγησης του προγράμματος σταθερότητας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι προβλέψεις του προϋπολογισμού είναι σε γενικές γραμμές εύλογο για το 2013 και διατρέχει ορισμένους κινδύνους δυσμενούς εξέλιξης από το 2014 και μετά, σε σύγκριση με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2013. Μολονότι το πρόγραμμα σταθερότητας προβλέπει ότι η ανάπτυξη θα είναι χαμηλότερη στην περίοδο 2014-2016, σε σύγκριση με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2013, οι εαρινές προβλέψεις βασίζονται στην παραδοχή ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής και ως εκ τούτου δεν λαμβάνουν υπόψη τη δημοσιονομική εξυγίανση που θα χρειαστεί για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του προγράμματος σταθερότητας. Ο στόχος της δημοσιονομικής στρατηγικής που περιγράφεται στο πρόγραμμα σταθερότητας είναι η μείωση, μέχρι το 2016, του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς που συνίσταται στο 3 % του ΑΕΠ. Η εξυγίανση βασίζεται κυρίως στον περιορισμό των δαπανών με μείωση του δείκτη δαπανών κατά 3,7 ποσοστιαίες μονάδες στην περίοδο 2012-2016, αλλά επίσης και σε ορισμένα μέτρα αύξησης των εσόδων. Βάσει του (εκ νέου υπολογισθέντος) διαρθρωτικού ισοζυγίου ⁽¹⁾, η ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού ελλείμματος που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας είναι 1,2 %, 0,4 %, 0,9 % και 0,9 % του ΑΕΠ για τα έτη 2013 έως 2016. Μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, το πρόγραμμα σταθερότητας επιβεβαιώνει ότι μέχρι το 2018 μπορεί να επιτευχθεί ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος (ΜΔΣ), ήτοι ισοσκελισμένη δημοσιονομική θέση σε διαρθρωτικούς όρους. Ο ΜΔΣ είναι πιο φιλόδοξος από τις απαιτήσεις του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Ο προβλεπόμενος ρυθμός προσαρμογής σε διαρθρωτικούς όρους την περίοδο 2017-2018 αντιπροσωπεύει ικανοποιητική πρόοδο ως προς την επίτευξη του ΜΔΣ. Το πρόγραμμα σταθερότητας προβλέπει ότι ο δείκτης δημόσιου χρέους θα κορυφωθεί το 2016 και ότι στη συνέχεια θα αρχίσει να μειώνεται.

Η πορεία προσαρμογής ως προς το έλλειμμα και το χρέος υπόκειται σε κινδύνους δυσμενούς εξέλιξης. Τα μέτρα για τη στήριξη των στόχων σε σχέση με το έλλειμμα δεν προσδιορίζονται επαρκώς, ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο. Για το 2016, το πρόγραμμα σταθερότητας δεν περιλαμβάνει μέτρα και τα προηγούμενα προσωρινά μέτρα παρατείνονται μόνο μέχρι το 2014. Οι προγραμματιζόμενες εξοικονομήσεις από τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης υπόκεινται σε σημαντικούς κινδύνους εφαρμογής. Επιπλέον, υπάρχουν αστάθμητοι παράγοντες όσον αφορά όχι μόνον την κατάσταση της οικονομίας, της αγοράς εργασίας και τη χρηματοοικονομική κατάσταση αλλά και τις εξελίξεις των εσόδων στο πλαίσιο συνεχιζόμενων μεγάλων μακροοικονομικών ανισορροπιών. Με την πλήρη εφαρμογή της εγκριθείσας μεταρρύθμισης των καθεστώτων πρόωρης συνταξιοδότησης και την επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά τον παράγοντα βιωσιμότητα αναμένεται ότι θα μετριαστούν οι κίνδυνοι για το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Ένας άλλος κίνδυνος απορρέει από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που συνδέονται με τα καθεστώτα/εγγυήσεις προστασίας περιουσιακών στοιχείων. Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε όσον αφορά τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, αλλά υπάρχουν ακόμη περιθώρια για μεγαλύτερη διαφάνεια και πιο έγκαιρη εφαρμογή των προληπτικών και διορθωτικών μηχανισμών του νόμου περί δημοσιονομικής σταθερότητας. Οι καθυστερούμενες οφειλές της κυβέρνησης, που απαιτούν ειδικό καθεστώς επιστροφής λόγω του μεγάλου υπολοίπου, δεν αναφέρονται έγκαιρα και συστηματικά. Η σύσταση ανεξάρτητου δημοσιονομικού συμβουλίου έχει καθυστερήσει. Η προσταθείσα αναθεώρηση των κανόνων τιμαριθμικής αναπροσαρμογής για όλα τα δημόσια έσοδα και τις δημόσιες δαπάνες θα οδηγήσει σε εξοικονόμηση δημοσιονομικών πόρων και μεγαλύτερη ανταπόκριση των τιμών στις οικονομικές συνθήκες. Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων αναγνωρίζει επίσης την ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας όσον αφορά τις δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, π.χ. με αναθεώρηση των τιμών αναφοράς και τη συγκεντρωτική αγορά φαρμακευτικών προϊόντων ή την επέκταση της συμμετοχής των ασφαλισμένων στις δαπάνες.

- (11) Μολονότι το 2012 υπήρξε ανακατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης προς τους φόρους καταναλώσεως και τους περιβαλλοντικούς φόρους, ο ισπανικός δείκτης φορολογίας προς το ΑΕΠ είναι ένας από τους χαμηλότερους στην Ένωση. Η αποτελεσματικότητα του φορολογικού συστήματος μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω με την αύξηση του μεριδίου των έμμεσων, φιλικών προς την ανάπτυξη φόρων και με την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης. Η Ισπανία έλαβε ορισμένα μέτρα για να καταπολεμήσει τη «στρέβλωση χρέους» στη φορολόγηση επιχειρήσεων, αλλά απαιτούνται μεγαλύτερες προσπάθειες στο πλαίσιο του υψηλού ιδιωτικού χρέους.

- (12) Έχει δρομολογηθεί το πρόγραμμα προσαρμογής του χρηματοπιστωτικού τομέα. Πιο συγκεκριμένα, έχουν ολοκληρωθεί οι απαραίτητες ανακεφαλαιοποιήσεις, και έχει ιδρυθεί η εταιρεία διαχείρισης χαρτοφυλακίου Sareb. Η αναδιάρθρωση των τραπεζών, σύμφωνα με τις αποφάσεις που λήφθηκαν δυνάμει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, θα πρέπει να παρακολουθείται με αμείωτη προσοχή και κατά τα επόμενα έτη. Για τη χαλάρωση των περιορισμών στις επιχειρήσεις όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τη ρευστότητα, το 2012 η Ισπανία εφάρμοσε εκτενές σχέδιο για την πληρωμή του εμπορικού χρέους στις επιχειρήσεις (27,3 δισεκατ. EUR) περιφερειακών και τοπικών αρχών και έλαβε διάφορες πρωτοβουλίες για να διευρύνει τις χρηματοδοτικές επιλογές που προσφέρονται στις εταιρείες. Για το 2013 προβλέπεται παράταση του εν λόγω σχεδίου.

⁽¹⁾ Κυκλικά προσαρμοσμένο δημοσιονομικό αποτέλεσμα μη λαμβανομένων υπόψη των έκτακτων και προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίστηκε εκ νέου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής βάσει των πληροφοριών που παρέχονται στο πρόγραμμα χρησιμοποιώντας την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

- (13) Η κατάσταση στην αγορά εργασίας παραμένει κρίσιμη. Η αναπροσαρμογή της οικονομίας ανεξάρτητα από την εγχώρια ζήτηση και κατασκευή στο πλαίσιο μιας αγοράς που χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από δυσκαμψία και αναντιστοιχία δεξιοτήτων και αναγκών, ήταν ένας από του παράγοντες που οδήγησαν στην αύξηση του ποσοστού της ανεργίας στο 27 % στις αρχές του 2013. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η σημαντική αύξηση του ποσοστού της ανεργίας των νέων σε 56 %, καθώς και η άνοδος της μακροχρόνιας ανεργίας σε 44,4 % του συνόλου της ανεργίας στο τέλος του 2012. Τα διαθέσιμα στοιχεία υποδηλώνουν ότι η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας το 2012 έχει αρχίσει να οδηγεί σε μεγαλύτερη εσωτερική (στο πλαίσιο της εταιρείας) ελαστικότητα, σε κάποια μείωση του κόστους απόλυσης και σε μεγαλύτερη συγκράτηση των μισθών. Στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, αναγγέλθηκε για τον Ιούλιο του 2013 η επίσημη αξιολόγηση της μεταρρύθμισης όσον αφορά τους δηλωμένους στόχους, ώστε η μεταρρύθμιση να συμπληρωθεί με βάση τις ανάγκες. Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας έχουν καθυστερήσει και δεν έχουν ακόμη αναληφθεί δράσεις για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, ενώ η πρόσφατα εγκριθείσα δυνατότητα για ιδιωτικά γραφεία εξεύρεσης εργασίας δεν έχει καταστεί ακόμη πλήρως λειτουργική όπως και η συνεργασία μεταξύ των εθνικών και περιφερειακών δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης (Ενιαία Δικτυακή Πύλη για την Απασχόληση).
- (14) Το μεγάλο μερίδιο των ανέργων χωρίς επίσημο τίτλο σπουδών (35 %) και η ανεπαρκής συνάφεια της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση και την κατάρτιση συμβάλλουν στο μεγάλο ποσοστό της ανεργίας των νέων, καθώς και στη μακροχρόνια ανεργία. Η στρατηγική για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα των νέων 2013-2016, που παρουσιάστηκε τον Μάρτιο του 2013, ενσωματώνει ποικίλα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα που έχουν ως στόχο να βελτιώσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης των νέων. Ταυτόχρονα, ήδη από το 2012 άρχισαν να εφαρμόζονται συστήματα διπλής επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και πιλοτικά σχέδια. Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2013 δίνει επίσης έμφαση στην ταχεία εφαρμογή της μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος και τη βελτίωση της γενικής ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.
- (15) Κυρίως λόγω της κατάστασης της αγοράς εργασίας, αλλά και λόγω της περιορισμένης αποτελεσματικότητας της κοινωνικής προστασίας όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας, η Ισπανία υπολείπεται του μέσου όρου της ΕΕ στους κύριους δείκτες μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, κινδύνους στους οποίους τα παιδιά είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα. Συνολικά, δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές βελτιώσεις στην ανάπτυξη νέων μέτρων πολιτικής. Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για το περιεχόμενο ή το χρονοδιάγραμμα όσον αφορά την έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη 2013-2016. Οι κύριες προκλήσεις αφορούν την ανάγκη για εξορθολογισμό των στόχων και των πόρων βάσει του κατάλληλου πλαισίου πολιτικής, για βελτίωση της διακυβέρνησης και του διοργανικού συντονισμού σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για απλοποίηση των διαδικασιών για τους αιτούντες κοινωνική αρωγή και για την αναθεώρηση των φραγμών στην κινητικότητα. Κάποια πρόοδος έχει σημειωθεί όσον αφορά τα μέτρα για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών στήριξης της οικογένειας.
- (16) Οι αδυναμίες στο επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως ο κατακερματισμός της εγχώριας αγοράς ή οι φραγμοί εισόδου στις βιομηχανίες υπηρεσιών, παρεμποδίζουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, και η πρόοδος της μεταρρύθμισης στον τομέα αυτό είναι βραδύτερη από ό,τι είχε προβλεφθεί στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Σεπτεμβρίου του 2012. Το προσχέδιο του νόμου για την ενότητα της αγοράς εγκρίθηκε από την κυβέρνηση τον Ιανουάριο του 2013 και η οριστική έγκρισή του από το Κοινοβούλιο προβλέπεται για το τέλος του 2013. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται εκ νέου στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2013 προβλέπουν την κατάθεση νομοσχεδίου για τις επαγγελματικές υπηρεσίες μέχρι το τέλος του Ιουνίου του 2013 και την οριστική έγκριση του νόμου περί επιχειρηματικότητας και διεθνοποίησης των εταιρειών πριν από το τέλος του 2013. Παρά τα αναμενόμενα αποτελέσματα των εν λόγω μεταρρυθμίσεων, υπάρχουν ακόμη περιθώρια για να απλοποιηθούν περαιτέρω οι όροι εξόδου και εισόδου στην αγορά, ιδίως με μείωση του χρόνου που απαιτείται για τη χορήγηση αδειών επιχειρήσεων και με αναθεώρηση του πλαισίου αφερεγγυότητας. Επιπλέον, θα πρέπει να διευθετηθούν οι ρυθμιστικοί και άλλοι φραγμοί που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη των εταιρειών. Παρά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, οι φραγμοί εισόδου για τα πολυκαταστήματα συνεχίζουν να περιορίζουν τον ανταγωνισμό στον λιανικό τομέα. Τον Σεπτέμβριο του 2012, η κυβέρνηση ενέκρινε νομοσχέδιο για τη συγχώνευση της εθνικής αρχής ανταγωνισμού με τις εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές σε έξι τομείς, δημιουργώντας έτσι έναν ενιαίο φορέα —την Εθνική Επιτροπή Αγορών και Ανταγωνισμού (CNMC). Η μεταρρύθμιση αυτή έχει ως στόχο τη συνεπή εφαρμογή των αρχών του ανταγωνισμού στους διάφορους οικονομικούς τομείς. Η κατάργηση της φορολογικής έκπτωσης των πληρωμών τόκων ενυπόθηκων δανείων και των αποπληρωμών χρεών το 2012 ήταν πρωταρχικής σημασίας για την εξάλειψη των κινήτρων όσον αφορά την αγορά κατοικίας, αλλά οι προσπάθειες για τη δημιουργία μεγαλύτερης και αποτελεσματικότερης αγοράς ενοικίασης, κάτι που θα ενίσχυε επίσης την κινητικότητα των εργαζομένων, είναι ακόμη σε αρχικό στάδιο.
- (17) Οι ελλείψεις στην τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας, που υποδηλώνουν μια δυνητικά σημαντική ενδεχόμενη υποχρέωση για τον προϋπολογισμό και μη αμελητέους μακροοικονομικούς κινδύνους, δεν έχουν ακόμη καλυφθεί πλήρως, δεδομένου ότι τα μέτρα που λήφθηκαν στη διάρκεια του 2012 και στις αρχές του 2013 ήταν ανεπαρκή. Στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2013, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι μέχρι το τέλος του Ιουνίου του 2013 θα υποβληθεί νομοσχέδιο για τη μεταρρύθμιση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Υπάρχουν ακόμη περιθώρια για την περαιτέρω βελτίωση του ανταγωνισμού στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η υποδομή μεταφορών είναι επαρκής, αλλά υπάρχουν ακόμη περιθώρια για να καταστεί αυστηρότερη η επιλογή των επενδύσεων και να δοθεί προτεραιότητα στην αποτελεσματική συντήρηση των υφιστάμενων δικτύων. Από την άποψη αυτή, θα ήταν χρήσιμο να συσταθεί ανεξάρτητο παρατηρητήριο, όπως έχει προγραμματισθεί. Παράλληλα, υφίστανται τεχνικά και νομικά εμπόδια που περιορίζουν τον ανταγωνισμό στις σιδηροδρομικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών.
- (18) Η εξαιρετικά αποκεντρωμένη διοικητική δομή της χώρας απαιτεί μεγαλύτερο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων δημοσίων διοικήσεων, τόσο για να μειωθούν οι δαπάνες όσο και για να περιορισθεί ο διοικητικός φόρτος των εταιρειών και των νοικοκυριών. Για τον σκοπό αυτό, έχουν αναληφθεί ή είναι υπό εξέλιξη διάφορες πρωτοβουλίες. Πιο συγκεκριμένα,

τον Φεβρουάριο του 2013, η κυβέρνηση υπέβαλε νομοσχέδιο για τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης (θα εγκριθεί από το Κοινοβούλιο πριν από το τέλος του 2013) και συστάθηκε επιτροπή για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Επίσης, θα υποβάλει προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της ισπανικής δημόσιας διοίκησης μέχρι το τέλος του Ιουνίου του 2013. Οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας του δικαστικού συστήματος είναι υπό εξέλιξη, μολονότι ορισμένα μέτρα συσσωρεύουν καθυστερήσεις και δεν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ισπανικού δικαστικού σώματος.

- (19) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή ανέλυσε ενδελεχώς την οικονομική πολιτική της Ισπανίας. Αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Έλαβε υπόψη, όχι μόνο τη σημασία τους για μια διατηρήσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στην Ισπανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους προς τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης να ενισχυθεί η συνολική οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης με συνεισφορές επιπέδου ΕΕ στη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις της Επιτροπής βάσει του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 9 κατωτέρω.
- (20) Βάσει της παρούσας αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη⁽¹⁾ του αντικατοπτρίζεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (21) Βάσει της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Η αξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το προβλεπόμενο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων είναι πλήρες και προς τη σωστή κατεύθυνση. Παράλληλα, η αξιολόγηση τονίζει ότι επείγει η έγκριση και αποτελεσματική εφαρμογή των και των υπόλοιπων μεταρρυθμίσεων ώστε οι μεταρρυθμίσεις να αρχίσουν να παράγουν τα αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα. Οι συστάσεις που διατυπώνει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 και 9 κατωτέρω.
- (22) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή έχει επίσης αναλύσει την οικονομική πολιτική στη ζώνη ευρώ ως σύνολο. Στη βάση αυτή, το Συμβούλιο εξέδωσε ειδικές συστάσεις προς τα κράτη μέλη που έχουν ως εθνικό νόμισμα το ευρώ⁽²⁾. Ως χώρα που έχει ως εθνικό νόμισμα το ευρώ, η Ισπανία θα πρέπει επίσης να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή των εν λόγω συστάσεων,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ισπανία να αναλάβει δράση κατά την περίοδο 2013-2014 προκειμένου:

1. Να καταβάλει τη διαρθρωτική δημοσιονομική προσπάθεια που απαιτεί η σύσταση του Συμβουλίου στο πλαίσιο της ΔΥΕ, ώστε να επιτύχει τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2016. Για τον σκοπό αυτό, να εφαρμόσει τα μέτρα που εγκρίθηκαν στα σχέδια προϋπολογισμού για το 2013 σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα και να ενισχύσει περισσότερο τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική με συγκεκριμένα διαρθρωτικά μέτρα για τα έτη 2014-2016. Η διατηρήσιμη διόρθωση των

δημοσιονομικών ανισορροπιών βασίζεται στην αξιόπιστη εφαρμογή φιλόδοξων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα αυξήσουν την ικανότητα προσαρμογής και θα προωθήσουν το δυναμικό ανάπτυξης και απασχόλησης. Αφού εξασφαλίσει τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, να συνεχίσει τη διαρθρωτική προσαρμογή με τον κατάλληλο ρυθμό ώστε να επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο στόχο μέχρι το 2018. Να διασφαλίσει τον αυστηρό και διαφανή έλεγχο της εφαρμογής των προληπτικών και διορθωτικών μέτρων που προβλέπονται στον οργανικό νόμο περί δημοσιονομικής σταθερότητας. Να συστήσει ανεξάρτητη δημοσιονομική αρχή πριν από το τέλος του 2013, η οποία θα αναλύει, θα γνωμοδοτεί και θα παρακολουθεί τη συμμόρφωση της δημοσιονομικής πολιτικής με τους εθνικούς και ενωσιακούς δημοσιονομικούς κανόνες. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των δημόσιων δαπανών σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα, και να προβεί σε συστηματική επανεξέταση των κύριων στοιχείων δαπανών μέχρι τον Μάρτιο του 2014. Να βελτιώσει τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας στον τομέα της ιατρικής περίθαλψης, χωρίς να περιορίσει την προσβασιμότητά της για τις ευάλωτες ομάδες, για παράδειγμα μειώνοντας τις νοσοκομειακές φαρμακευτικές δαπάνες, ενισχύοντας τον συντονισμό των διαφόρων ειδών περίθαλψης και βελτιώνοντας τα κίνητρα για την αποτελεσματική χρήση των πόρων. Να λάβει μέτρα για τη μείωση των καθυστερούμενων οφειλών του Δημοσίου, για την πρόληψη της περαιτέρω σώρευσής τους και για τη συστηματική δημοσίευση δεδομένων σχετικά με τα οφειλόμενα ποσά. Να εγκρίνει έγκαιρα τον νόμο για την κατάργηση της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής ώστε να τεθεί σε ισχύ μέχρι τις αρχές του 2014, και να εξετάσει τη λήψη πρόσθετων μέτρων για τον περιορισμό της εφαρμογής των ρητρών περί τιμαριθμικής αναπροσαρμογής με σκοπό να μειωθεί ο βαθμός αδράνειας των τιμών στα δημόσια έσοδα και στις δημόσιες δαπάνες. Να οριστικοποιήσει μέχρι το τέλος του 2013 τη ρύθμιση του παράγοντα βιωσιμότητας, ώστε να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη δημοσιονομική σταθερότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος, αυξάνοντας, μεταξύ άλλων, την πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης μέσω της εναρμόνισης της ηλικίας συνταξιοδότησης ή των συνταξιοδοτικών παροχών με τις αλλαγές στο προσδόκιμο ζωής.

2. Να προβεί σε συστηματική επανεξέταση του φορολογικού συστήματος μέχρι τον Μάρτιο του 2014. Να εξετάσει το ενδεχόμενο μεγαλύτερου περιορισμού των φορολογικών δαπανών στην άμεση φορολογία, να διερευνήσει τα περιθώρια για μεγαλύτερο περιορισμό της εφαρμογής των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ και να λάβει πρόσθετα μέτρα όσον αφορά τους περιβαλλοντικούς φόρους, ιδίως τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και τους φόρους στα καύσιμα. Να λάβει περαιτέρω μέτρα για να καταπολεμήσει τη «στρέβλωση χρέους» στη φορολόγηση των επιχειρήσεων. Να εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της παραοικονομίας και της αδήλωτης εργασίας.
3. Να εφαρμόσει το πρόγραμμα του χρηματοπιστωτικού τομέα για την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την προώθηση της μη τραπεζικής διαμεσολάβησης που εγκρίθηκαν τον Νοέμβριο του 2012.
4. Να οριστικοποιήσει την αξιολόγηση της μεταρρύθμισης της αγοράς εργασίας του 2012 καλύπτοντας όλο το φάσμα των στόχων και μέτρων της μεταρρύθμισης μέχρι τον Ιούλιο του 2012, και να προτείνει, εάν χρειαστεί, τις αναγκαίες τροποποιήσεις μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2013. Να εγκρίνει μέχρι τον Ιούλιο του 2013 το εθνικό πρόγραμμα του 2013 για την απασχόληση και

⁽¹⁾ Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

⁽²⁾ Βλέπε σελίδα 97 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

να προσανατολίσει στην επίτευξη αποτελεσμάτων τη μεταρρύθμιση των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, ενισχύοντας ταυτόχρονα τη στοχοδότηση και την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης καθοδήγησης. Να ενισχύσει και να εκσυγχρονίσει τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης για να διασφαλίσει την παροχή αποτελεσματικής και εξατομικευμένης βοήθειας στους ανέργους με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις εκπαιδευτικές ανάγκες τους. Να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων επανεκπαίδευσης για τους ηλικιωμένους και χαμηλής ειδίκευσης εργαζομένους. Να θέσει σε πλήρη λειτουργία την Ενιαία Δικτυακή Πύλη για την Απασχόληση και να επιταχύνει την εφαρμογή της συνεργασίας του ιδιωτικού με τον δημόσιο τομέα στις υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας για να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή της ήδη το 2013.

5. Να εφαρμόσει τα μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων που προτείνονται στη στρατηγική για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα των νέων 2013-2016, και να παρακολουθεί στενά την αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων, για παράδειγμα με τη θέσπιση εγγύησης για τους νέους. Να συνεχίσει τις προσπάθειες για να βελτιώσει τη συνάφεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας, να μειώσει την πρόωγη εγκατάλειψη της σχολικής εκπαίδευσης και να αυξήσει τη δια βίου μάθηση, αφενός, επεκτείνοντας την εφαρμογή της διπλής επαγγελματικής κατάρτισης πέραν της τρέχουσας πιλοτικής φάσης και, αφετέρου, εισάγοντας ένα ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης της σχολικής απόδοσης μέχρι το τέλος του 2103.
6. Να εγκρίνει και να εφαρμόσει τα απαραίτητα μέτρα για να μειώσει τον αριθμό των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και/ή κοινωνικού αποκλεισμού, αφενός, ενισχύοντας τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας που στόχο έχουν τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των ατόμων που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας, και, αφετέρου, βελτιώνοντας τη στοχοδότηση και αυξάνοντας την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των μέτρων στήριξης, συμπεριλαμβανομένων των ποιοτικών υπηρεσιών στήριξης της οικογένειας.
7. Να εγκρίνει και να εφαρμόσει επειγόντως το νομοσχέδιο για την ενότητα της αγοράς και να επιταχύνει όλες τις συμπληρωματικές δράσεις που απαιτούνται για την ταχεία εφαρμογή του. Να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα, την αυτονομία και την ανεξαρτησία της νεοσυσταθείσας ρυθμιστικής αρχής. Μέχρι το τέλος του 2013, να εγκρίνει και να εφαρμόσει τον νόμο για τις επαγγελματικές ενώσεις και υπηρεσίες, ούτως ώστε να αρθούν

τυχόν αδικαιολόγητοι περιορισμοί στην πρόσβαση σε επαγγελματικές δραστηριότητες και στην άσκησή τους, καθώς και τον νόμο για την επιχειρηματικότητα. Να ανακατατάξει και να συγκεντρώσει τα καθεστώτα στήριξης για τη διεθνοποίηση των εταιρειών. Να μειώσει τον αριθμό και να συντομεύσει τη διάρκεια των διαδικασιών έκδοσης αδειών, συμπεριλαμβανομένων αυτών για βιομηχανικές δραστηριότητες, και να επεκτείνει τη χρήση της προσέγγισης «ταχεία έκδοση» σε δραστηριότητες εκτός του λιανικού τομέα. Να αναθεωρήσει τα πλαίσια αφεργυτότητας για εταιρείες και ιδιώτες περιορίζοντας, μεταξύ άλλων, την προσωπική ευθύνη των επιχειρηματιών και διευκολύνοντας την παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε επιχειρήσεις που έχουν αποτύχει. Να καταργήσει τους αδικαιολόγητους περιορισμούς στην ίδρυση μεγάλης κλίμακας καταστημάτων λιανικής. Μέχρι τον Μάρτιο του 2014, να επανεξετάσει την αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού πλαισίου για να ενισχύσει την ανάπτυξη της αγοράς ενοικίασης κατοικιών.

8. Να καλύψει τις ελλείψεις στην τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας εγκρίνοντας και εφαρμόζοντας τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι το τέλος του 2013. Να εντείνει τις προσπάθειες για την ολοκλήρωση των διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου με τις γειτονικές χώρες. Να μειώσει την ενδεχόμενη υποχρέωση για τα δημόσια οικονομικά που απορρέει από τη μη κερδοφόρα υποδομή στον τομέα των μεταφορών. Να θεσπίσει ανεξάρτητο παρατηρητήριο για την ενημέρωση της αξιολόγησης μελλοντικών σχεδίων υποδομής μεγάλης κλίμακας. Να λάβει μέτρα για να διασφαλίσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στις σιδηροδρομικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών.
9. Να εγκρίνει, σύμφωνα με το παρόν χρονοδιάγραμμα, τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης και να καταρτίσει μέχρι τον Οκτώβριο του 2013 ένα σχέδιο για να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του συνόλου της δημόσιας διοίκησης. Να εγκρίνει και να εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2013.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

R. ŠADŽIUS